

קו ישר – אבל רעוע

תוואי הנסיגה הזמני של צה"ל בסיני – ישמיט מידי יתרונות טופוגרפיים ואופציות מודיעיניות, למקרה של הפרת ההסכם על ידי מצרים

הכבישים של בירתמאדה, בירחסנה וצומת ג'בל-ליבני במלים אחרות – המוקדים התעבורתיים והמערכת התובלתית הקיימת בלב-ליבו של סיני יועברו לרשות או"ם ו/או לידי צבא מצרים. הפסגות של ג'בל גידי (843 מ') וג'בל-חיסאן (817), החולשים על מעברי הגידי והמיתלה, יפוננו, וכן יינטשו הגושים ההרריים במרכז-סיני – ג'בל יעלק (1075), ג'בל מע'ארה (776) וג'בל אל-מנשרה (569) – היוצרים מערכת טופוגרפית משנית ועורפית. החולשת על ג'בל יעלק והי רוחב במוקד החיוני של „גשר-היבשות“ של סיני, מעברו המזרחי של קורה-ביניים המשוער יותרו בידי צה"ל הצמתים של אוס-קטף ואבר-עגילה בקידמת סיני, וכן הגושים ההרריים השליטים של ג'בל הלאל (914 מ') וג'בל חרים (704 מ') כחסימות טופוגרפיות אחרונות ממערב לנגב, ובמרחק של 35–55 ק"מ מקו רפיח-אילת. חיוני איפוא, שקורה-ביניים הישיר בין אל-עריש לראס-מוחמד יתוקן, תוך התחשבות בנתוני השטח, כדלקמן:

● צומתי הכבישים של ביר-לחפן (מדרום לאל-עריש), ג'בל ליבני וביר-חסנה יישארו בצידו הישראלי של קורה-ביניים הבל.

● בדרום ההררי יש לכלול בתחום אחזקתו של צה"ל את הפסגות של ג'בל אל-עג'מה (1485 מ') וג'בל דלאל (1606 מ'), וכן את כל התוואים הטופוגרפיים הנישאים בגיורת סנטה קתרינה, ובמיוחד את הריקתרינה (2694 מ'), בואכה חופו הדרומי של מפרץ-סואץ עד אטור ועד בכלל, גם קידוחי הנפט בגיורת זו צריכים להיכלל למשך אותם שנתיים בתחום אחזקתנו.

הקו כשלעצמו, איננו אידיאלי כלל ועיקר. התיקונים שהוצעו לעיל יסלקו מקצת מהעיוותים הכרוכים במיתווה הישר של קורה-ביניים, ויתירו בידי צה"ל אופציות מודיעיניות והתראתיות מעל גבי הקרקע, וזאת בנוסף לבקרה ולתצפיות אוויריות.

– מאת ד"ר עמיהוד ישראלי –

אם אכן ייחתם ההסכם בין ישראל למצרים – ייפוג צה"ל בשני שלבים משטחי סיני. השלב הקרוי יהא שלב הביניים, שבו יתפרס צה"ל לאורך קו מוארך ביותר באורח זמני, ללא תשתית מינהלית ותחבורתית ראויה לשמה, ובתנאים לוגיסטיים נחותים.

שלב הנסיגה החזוי של צה"ל ייצור קו זמני לאורך כ-400 ק"מ, למן אל-עריש בצפון ועד לראס-מוחמד בפאתי דרום. קו מלאכותי זה החוצה את הצייהאי סיני פחות או יותר לשניים – אינו חדש. כבר היו דברים מעולם: בראשית המאה הנוכחית, כשהתלקחה המחלוקת בין בריטניה, שליטת מצרים, לבין תורכיה העותמאנית על קווי התיחום ביניהן בסיני, הציעו התורכים – כתוואי של פשרה – את הקו הנמתח ישירות מאל-עריש ועד לראס-מוחמד. הבריטים דחו, כידוע, הצעה זו, ובעיקבות „תקרית-עקבה“ בשנת 1906 – אולצו התורכים להסכים להוצאת כל סיני מתחום שליטתם ולהתוויית הגבול המינהלי בין רפיח לאילת, הוא הגבול שישראל הכירה בו עתה, לראשונה בתולדות מצרים, כגבול בינלאומי של מצרים.

כאשר ישראל חונרת ומציעה את התוואי הקווי המוארך בין אל-עריש לקודקודו הדרומי של סיני – כקורה-ביניים, למשך כשנתיים, עד להשלמת פינויו של צה"ל מיתרת סיני – יש להביא בחשבון כי אותו פרק-זמן ישמש כמעין תקופת מיבחן – כוונות לבדיקת צעדיו של סאדאת בהמשך המהלכים; ומאחר שיש ליטול בחשבון את האפשרות הגרועה מכל – היינו: הפרת ההסכמים מצד מצרים – לא ייתכן לערוך את צה"ל לפרק-זמן ניכר למדי – שנתיים תמימות – לאורך קו ארוך באורח מכסימלי, וללא התחשבות בתוואי שטח שליט ובמערך התחבורתי הקיים.

הנסיגה מהקו הנוכחי, שנחתם בספטמבר 1975, תוציא מידי צה"ל את המסדרון האסטרטגי של מרחב-רפידיים ואת צומתי